

Komisija teikia baltąją knygą dėl Europos ateities. Kaip siekti 27 ES šalių vienybės

Briuselis, 2017 m. kovo 1 d.

Kaip numatyta Pirmininko J.-C. Junckerio 2016 m. pranešime apie Sąjungos padėtį, šiandien Komisija teikia baltąją knygą dėl Europos ateities. Komisijos dokumentas skirtas 2017 m. kovo 25 d.

Romoje vyksiančiam ES aukščiausiojo lygio susitikimui. Rengdamiesi paminėti ES 60-ties metų sukaktį atsigręžiame į septynis taikius dešimtmečius ir matome išsiplėtusią Sąjungą, kurios 500 mln. piliečių gyvena laisvai vienoje iš labiausiai klestinčių pasaulio ekonomikų. Kartu ES turi žvelgti pirmyn: kaip reikės dėlioti 27 narių Sąjungos viziją? Baltojoje knygoje išvardijami pagrindiniai ateinančių dešimtmetį Europos laukiantys iššūkiai ir galimybės. Joje pateikiami **penki scenarijai**, kaip Sąjunga, pasirinkusi vieną iš krypčių, galėtų pasikeisti **iki 2025 m.**

Europos Komisijos Pirmininkas **Jeanas-Claude'as Junckeris** sakė: „*Prieš 60 metų Europos kūrėjai pasirinko vienyti žemyną ne ginkluotomis pajėgomis, o įstatymo galia. Galime didžiuotis tuo, ką per tą laiką pasiekėme. 2017 m. net tamsiausia mūsų diena bus gerokai šviesesnė už visas dienas, kurias mūsų pirmakiai praleido mūsų lauke. Minint 60-ąsias Romos sutarčių metines, metas 27 valstybių narių Europai kartu formuoti savo ateities viziją. Laikas lyderystei, vienybei ir bendram apsisprendimui. Komisijos baltojoje knygoje parodomi keli skirtingi keliai, kuriuos galėtų pasirinkti vieninga 27 valstybių narių ES. Tai proceso pradžia, o ne pabaiga, ir tikiuosi, kad dabar vyks atviri ir platūs debatai. Pasirinktų priemonių forma priklausys nuo jų paskirties. Europos ateitis dabar priklauso nuo mūsų.*“

Baltojoje knygoje apžvelgiamos ateinančio dešimtmečio Europos permainos: nuo naujų technologijų poveikio visuomenei ir darbo vietoms iki abejonių dėl globalizacijos, saugumo problemų ir išaugusio populizmo. Joje išdėstoma, ką galime rinktis: plaukti pasroviui ar pasinaudoti tomis tendencijomis ir naujomis galimybėmis, kurias jos atveria. Europos gyventojų skaičius ir ekonominė svarba mažėja, o kitų pasaulio dalių auga. Iki 2060 m. nė vienos iš mūsų valstybių narių gyventojų skaičius nesieks nė 1 proc. pasaulio gyventojų. Tai įtikinama priežastis burtis, kad kartu nuveiktume daugiau. Europos klestėjimas – konstruktyvi pasaulinė galia – toliau priklausys nuo jos atvirumo ir tvirtų ryšių su partneriais.

Baltojoje knygoje pateikiami **penki scenarijai**. Kiekvienas jų vaizduoja galimą Sąjungos padėtį **iki 2025 m.** pagal tai, ką Europa pasirinks (**žr. priedą**). Scenarijai apima įvairias galimybes ir pateikti bendrais bruožais. Jie nei nesuderinami tarpusavyje, nei apimantys visus įmanomus aspektus.

- **1 scenarijus – tęsti, kas pradėta.** ES 27 daugiausia dėmesio skirtų esamai konstruktyvių reformų darbotvarkei, laikydamosi Komisijos 2014 m. programos „[Nauja pradžia Europai](#)“ ir [Bratislavos deklaracijos](#), dėl kurios visos 27 valstybės narės susitarė 2016 m. Tai reiškia, kad iki 2025 m.: Europiečiai galėtų važiuoti automatizuotais ir susietaisiais automobiliais, tačiau kertant sieną toliau kiltų problemų, nes išliktų kai kurios teisinės ir techninės kliūtys. Europiečiai paprastai kirstų sienas nestodami ir netikrinami. Sustiprinta saugumo kontrolė reikštų, kad į oro uostus ir traukinių stotis tektų atvykti gerokai anksčiau.
- **2 scenarijus – tik bendroji rinka.** ES 27 palaipsniui persiorientuotų į bendrąją rinką, nes 27 valstybėms narėms nepavyktų susitarti dėl vis daugiau politikos sričių. Tai reiškia, kad iki 2025 m.: Vykstantiems į verslo ar turistines keliones kirsti sienas būtų kebliau dėl reguliarių patikrinimų. Rasti darbo užsienyje būtų sunkiau, o pensinių teisių perkėlimas į kitą šalį nebūtų garantuotas. Tiems, kas susirgtų viešėdami svetur, tektų apmokėti dideles gydymo sąskaitas. Europiečiai nenorom persėstų į susietuosius automobilius, nes nebūtų visoje ES galiojančių taisyklių ir techninių standartų.
- **3 scenarijus – kas norės, nuveiks daugiau.** ES 27 veiktų kaip šiandien, bet valstybės narės, norinčios kartu daugiau nuveikti konkrečiose srityse, kaip antai gynybos, vidaus saugumo arba socialinių reikalų, galėtų to siekti. Susidarytų viena ar kelios tokį norą išreiškusių valstybių narių koalicijos. Tai reiškia, kad iki 2025 m.: 15 valstybių narių įsteigtų policijos pareigūnų ir teisėjų darinį, kurio tikslas – tirti tarpvalstybinę nusikalstamą veiklą. Tarpusavyje susiejus nacionalines duomenų bazines būtų tiesiogiai keičiamasi saugumo informacija. Susietieji automobiliai būtų plačiai naudojami 12-oje valstybių narių, susitarusių suderinti atsakomybės taisykles ir techninius

standartus.

- **4 scenarijus – nuveikti mažiau, bet efektyviau.** ES 27 siektų pasirinktose politikos srityse nuveikti daugiau ir sparčiau, o kitose, kurios, kaip manoma, neduoda papildomos naudos, – mažiau. Daugiausia dėmesio ir ribotų išteklių būtų skirta tik kelioms pasirinktoms sritims. Tai reiškia, kad iki 2025 m.: Europos telekomunikacijų institucija turėtų įgaliojimą atlaisvinti radijo dažnius tarpvalstybinėms ryšio paslaugoms, kaip antai susietųjų automobilių naudojamoms paslaugoms. Ji taip pat gintų judriojo ryšio ir interneto naudotojus visoje ES. Naujoji Europos kovos su terorizmu agentūra, sistemingai sekama ir žymėdama įtariamuosius, padėtų atgrasyti nuo stambaus masto išpuolių ir juos užkardyti.
- **5 scenarijus – nuveikti daug daugiau bendromis jėgomis.** Valstybės narės nuspręstų sutelkti galias bei išteklius ir priiminėtų sprendimus tarpvalstybiniu mastu. Dėl europinių sprendimų būtų susitariama greičiau ir jie būtų greitai vykdomi. Tai reiškia, kad iki 2025 m.: Europiečiams, kurie skųstųsi jų vietovėje planuojamu iš ES lėšų finansuojamu vėjo jėgainės projektu, būtų sunku susisiekti su atsakinga įstaiga, nes jiems būtų nurodoma kreiptis į kompetentingas Europos institucijas. Susietiesiems automobiliams nekiltų kliūčių važiuoti per visą Europą, nes galėtų ES masto taisyklės. Vairuotojai galėtų būti tikri, kad ES agentūra užtikrins taisyklių vykdymą.

Tolesni veiksmai

Baltoji knyga yra Europos Komisijos indėlis į Romoje vyksiantį aukščiausiojo lygio susitikimą. Per jį ES aptars pastarųjų 60 metų laimėjimus ir 27 valstybių narių Sąjungos ateitį. Baltąją knygą pradedamas procesas, per kurį šalys apsispręs, kokia turi būti būsima Sąjunga. Kviesdama svarstyti kartu, Europos Komisija drauge su Europos Parlamentu ir suinteresuotomis valstybėmis narėmis rengs daug diskusijų dėl Europos ateities Europos miestuose ir regionuose.

Europos Komisija ateinančiais mėnesiais parengs daugiau diskusijoms skirtų dokumentų šiomis temomis:

- Europos socialinio matmens plėtojimas;
- ekonominės ir pinigų sąjungos tobulinimas, remiantis 2015 m. birželio mėn. paskelbtu Penkių pirmininkų pranešimu;
- globalizacijos suvaldymas;
- būsimoji Europos gynyba;
- ES finansų ateitis.

Kaip ir baltojoje knygoje, tuose diskusijoms skirtuose dokumentuose bus įvairių 2025 m. Europos idėjų, pasiūlymų, galimybių ar scenarijų, tačiau galutinių sprendimų pateikta nebus.

Šios idėjos bus keliamos 2017 m. rugsėjo mėn. **Pirmininko J.-C. Junckerio pranešime apie Sąjungos padėtį**, o 2017 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos posėdyje galėtų būti padarytos pirmosios išvados. Tai padės apsispręsti dėl to, kokių veiksmų reikėtų imtis, kai **2019 m. birželio mėn.** vyks **Europos Parlamento rinkimai**.

Pagrindiniai faktai

Prieš šešiasdešimt metų ES valstybės steigėjos, įkvėptos svajonės apie bendrą taiką ateitį, pasirašė Romos sutartis ir ėmėsi vykdyti drąsų sumanymą – Europos integraciją. Jos sutarė ginčus spręsti ne kovos lauke, o prie derybų stalo. Tokiu būdu po skausmingos karų audromis nužymėtos Europos praeities prasidėjo septynis dešimtmečius trunkanti taika ir užsimezgė Sąjunga, kurios 500 mln. piliečių dabar džiaugiasi laisve ir galimybėmis vienoje iš labiausiai klestinčių pasaulio ekonomikų.

Romos sutarčių 60-osios metinės 2017 m. kovo 25 d. bus svarbi proga ES 27 vadovams apsvarstyti mūsų Europos projekto padėtį, jo laimėjimus ir stipriąsias savybes, taip pat toliau tobulintinus aspektus ir parodyti bendrą apsisprendimą kartu kurti tvirtą 27 valstybių narių ateitį.

Kaip numatyta 2016 m. rugsėjo 14 d. [Pirmininko J.-C. Junckerio pranešime apie Sąjungos padėtį](#), kurį ES 27 vadovai šiltai sutiko [2016 m. rugsėjo 16 d. įvykusiame Bratislavos aukščiausiojo lygio susitikime](#), šiandien Komisija teikia Baltąją knygą dėl Europos ateities, siekdama pradėti diskusijas rengiantis Romoje įvyksiančiam aukščiausiojo lygio susitikimui.

Baltoji knyga bus orientyras 27 valstybių ar vyriausybių vadovų debatuose ir padės konstruktyviai diskutuoti Romos aukščiausiojo lygio susitikime ir vėliau. Be to, ja Komisija remsis platesnio pobūdžio viešose diskusijose dėl mūsų žemyno ateities.

Daugiau informacijos

[Europos Komisijos baltoji knyga dėl Europos ateities](#)

PRIEDAS. Penki scenarijai, kokia galėtų būti 27 valstybių narių Sąjungos padėtis 2025 m.

	<p>Tęsti, kas pradėta ES 27 visas jėgas skiria konstruktyvių reformų darbotvarkėi.</p>	<p>+ Konstruktyvios veiksmų darbotvarkės įgyvendinimas toliau duoda konkrečių rezultatų.</p> <p>+ Įsaugoma ES 27 vienybė.</p> <p>- 27 valstybių narių vienybė vis dar gali būti iššandama kiliu dideliems nesutarinams.</p> <p>- Tik visoms 27 šalims ėmusis ryžtingų veiksmų, atotrūkis tarp pažadų ir rezultatų laipsniškai mažėja.</p>
	<p>Tik bendroji rinka ES 27 vis sunkiau susitarti ir imtis tolesnių veiksmų kitose nei bendrosios rinkos politikos srityse.</p>	<p>+ Sprendimų priėmimo procesas galėtų būti lengviau suskaidomas.</p> <p>- Sunkiau spręsti daugiau nei vienai valstybei narei rūpinus klausimus, taigi iškilus bendriems iššūkiams, lūkesčiai patenkinami vis mažiau.</p> <p>ES teisėje nustatytos piliečių teisės laikui bėgant galėtų būti apribotos.</p>
	<p>Kas norės, nuveiks daugiau ES 27 veikia kaip šandvėris, bet suteikia galimybę konkrečiose srityse kartu daugiau nuveikti toms valstybėms narėms, kurios to nori.</p>	<p>+ ES 27 lieka vieninga, o pažangos norinčios šalys gali jos siekti kartu.</p> <p>+ Daugiau nuveikti norinčiose ir pasirinkusiose šalyse vyksta atotrūkis tarp lūkesčių ir pasiekiamų rezultatų.</p> <p>- Tačiau kyla klausimų dėl skaidrumo ir atsakomybės (vairiuose sprendimų priėmimo proceso lygmenyse).</p> <p>ES teisėje nustatytos piliečių teisės ima skirtis priklausomai nuo to, kur jie gyvena.</p>
	<p>Kaip nuveikti mažiau, bet efektyviau ES 27 siekia pasirinktose politikos srityse nuveikti daugiau ir sparčiau, o kitose, kuriose, kaip manoma, nesužada papildomos naudos, susitarę.</p>	<p>+ Europos piliečiai jūta, kad ES veikia tik ten, kur yra reali papildoma nauda.</p> <p>+ Rūpestingiau pasvėrusi išteklius ir sutelkusi dėmesį į kelias pasirinktas sritis, ES 27 veikia greičiau ir pašalina atotrūkį tarp lūkesčių ir šiose srityse pasiektų rezultatų.</p> <p>- ES iš pradžių sunku susitarti, kurioms sritims teikti pirmenybę.</p>
	<p>Nuveikti daug daugiau bendromis jėgomis Valstybės narės nusprendžia visose politikos srityse nuveikti daug daugiau bendromis jėgomis.</p>	<p>+ ES lygmeniu sprendimų priimama gerokai daugiau ir jie priimami greičiau.</p> <p>+ Piliečiams būtų suteikiama daugiau ES teisėje tiesiogiai nustatytų teisių.</p> <p>- Kyla pavojus, kad nuošaly atsidurs visuomenės dalis, mananti, kad ES trūksta legitimumo arba kad ji perėmė per daug valdžios iš nacionalinių institucijų.</p>

IP/17/385

Žiniasklaidai:

[Margaritis SCHINAS](#) (+ 32 2 296 05 24)
[Mina ANDREEVA](#) (+32 2 299 13 82)
[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

Visuomenei: [Europe Direct](#) , tel. [00 800 67 89 10 11 e. paštas](#)

Attachments

[Baltoji knyga dėl Europos ateities.pdf](#)
[PRIEDAS-LT.pdf](#)